

AGRAÏMENTS

Els estudis de col·leccions de museus, com és el cas d'aquest llibre sobre les marques i terrisseries del Vallès, sempre suposen trobar una certa complicitat amb el personal de les institucions que has de visitar. Al llarg dels mesos de visita a aquests museus, hem pogut gaudir de l'amabilitat i les facilitats que ens han prestat tots els conservadors i tècnics. A cops proporcionant idees i pistes, sobretot per trobar peces perdudes, i d'altres vegades, documentació desconeguda per a nosaltres.

Vam iniciar el nostre periple a partir de la informació coneguda, i tractant d'identificar tots aquells segells que ja havien estat publicats en revistes o llibres científics. No sempre hem tingut sort, ja que existeixen una sèrie de marques que no hem pogut localitzar als diferents fons de museus. D'altra banda, vam poder accedir al Servei d'Atenció de Museus de Girona, on el tècnic Jordi Nogués ens va confirmar que en el seu dipòsit no hi havia segells d'àmfores de cap jaciment del Vallès. Així doncs, pensem que la nostra cerca ha estat prou exhaustiva, i que les noves marques haurien de ser o bé peces retrobades o bé de noves excavacions.

El primer museu a visitar va ser el Museu d'Història de Sabadell, on Roser Enrich ens va facilitar tot tipus de documentació i orientació pels seus immensos magatzems. Vam estar amb ella molts dies per completar les fitxes i la documentació gràfica de totes les peces, i vam revisar més d'un cop tots els prestatges del magatzem. Precisament, la col·lecció més gran de marques prové d'aquest museu, i més concretament del jaciment de Can Feu (Sant Quirze del Vallès). Estem molt agraïts a la Roser per la seva hospitalitat i pacièn-

cia durant tots aquests dies que vam remenar tots els dipòsits del magatzem de Sabadell.

Una segona visita va ser al Museu Thermalia de Caldes de Montbui, dirigit per Anna Monleón, a la qual agraïm la possibilitat d'haver pogut accedir a una col·lecció molt desconeguda i sumament interessant, com la del seu municipi i territori proper. Caldes disposa d'una bona col·lecció de marques, la segona en quantitat, i en aquesta tasca a més de l'Anna ens va ajudar Marta Taule-ria, estudiant de la UAB i veïna de Caldes. Molta documentació inèdita i fotografies provenen d'aquesta col·laboració durant la nostra estada a Caldes.

La següent etapa ens va portar al petit Museu Pla i Gras de Llinars del Vallès, on Jordi Benedito i Carles Pla ens van permetre accedir a les peces de la seva col·lecció de la vil·la de Can Collet recollides pel seu grup d'aficionats. Molt interessant, l'observació de les peces i l'adquisició de mostres ceràmiques per fer les corresponents anàlisis arqueomètriques. Durant aquelles dates, també vam tenir accés a les marques de Can Tacó que es custodien al Museu de Montmeló, amb la col·laboració de la directora, Montserrat Tena. En aquest cas concret, les marques ens proporcionen una datació inestimable per fixar la cronologia d'aquesta residència romana republicana.

Seguint el nostre itinerari pels museus del Vallès vam arribar a l'entranyable Museu-Arxiu Tomàs Balvey de Cardedeu, on Teresa Blanch i Marta Núñez ens van proporcionar documentació antiga sobre marques desconegudes per a nosaltres, i també sobre la implantació de vil·les romanes al seu territori.

A mig recorregut pel Vallès, vam haver de visitar el Museu d'Arqueologia de Catalunya —en la seva seu de Barcelona— perquè moltes col·leccions antigues com les marques de Santa Eulàlia de Ronçana es trobaven en els dipòsits d'aquest museu. Estem molt agraïts a Jordi Principal i a Núria Molist per haver trobat moltes de les peces que ni es coneixien, i sobretot per haver-nos obert l'antic magatzem d'una de les torres on hi havia una col·lecció d'àmfores molt completes, algunes d'elles estampades.

De tornada pel territori del Vallès, vam fer una visita al Museu de Granollers, on el conservador, Josep Muntal, ens va mostrar tota l'epigrafia de les col·leccions. Van ser especialment interessants una sèrie de marques ibèriques ja estudiades per Joan Ferrer, que suposen un element original procedent dels dipòsits d'aquest museu. Seguida-

ment, vam visitar el Museu del Monestir de Sant Cugat, on Alba Rodríguez ens va facilitar l'accés a les peces de la col·lecció, de la qual destaquen uns *signacula* de bronze.

Les darreres visites del nostre periple van ser a museus més propers, començant pel Museu de Terrassa, on ens va acollir Antoni Moro. Un altre dels museus visitats va ser el de Santa Perpètua de Mogoda, on ens va mostrar la col·lecció Tamar Zamora, i, per acabar, el Museu de Ca n'Oliver, on vam ser acompanyats per l'hospitalitat de Francesc Farré.

Volem agrair a tots els conservadors d'aquests museus el temps destinat a la nostra visita, i totes les propostes i idees que ens han suggerit durant l'estada. Ha estat una manera d'aprendre activament del coneixement dels museus del territori del Vallès, tant Occidental com Oriental.